

w sprawie: Przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Rzepin na lata 2012 - 2014.

Na podstawie art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. z 2001 r. Dz. U. Nr 142, poz. 1591 z późniejszymi zmianami) w związku z art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493 z późniejszymi zmianami), Rada Miejska w Rzepinie uchwala co następuje:

§ 1. Przyjmuje się do realizacji Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Rzepin na lata 2012 - 2014 w brzmieniu określonym w załączniku nr 1 do uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Rzepina.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY
RADY MIEJSKIEJ
Robert Łukaszewicz
Robert Łukaszewicz

Uzasadnienie do Uchwały nr XVI/126/2011 Rady Miejskiej w Rzepinie
w sprawie: Przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz
Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Rzepin na lata 2012 - 2014.

Zgodnie z treścią art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie do zadań własnych Gminy należy m.in. opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie. Mając zatem na uwadze zakres w/w zadań spoczywających na Gminie, należy podjąć stosowną uchwałę w tym zakresie.

Sporządziła:

Ewa Sierant – Lipnicka

Załącznik nr 1

do Uchwały nr XVI/126/2011

Rady Miejskiej w Rzepinie

z dnia 29 grudnia 2011 r.

**Gminny Program Przeciwdziałania
Przemocy w Rodzinie oraz
Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie
dla Gminy Rzepin na lata 2012 - 2014.**

I. Wprowadzenie.

Jednym z istotnych i długofalowych celów polityki społecznej państwa jest tworzenie warunków do prawidłowego funkcjonowania rodziny oraz zapobieganie występowaniu postaw i zachowań antyspołecznych generujących patologie, w tym między innymi przemoc domową. Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie określa zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz zasady postępowania wobec osób dotkniętych przemocą w rodzinie oraz osób ją stosujących.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Rzepin na lata 2012 – 2014, to dokument, którego zadaniem jest wprowadzenie w życie działań mających na celu udzielanie pomocy ofiarom przemocy rodzinnej, a także podejmowanie odpowiednich działań wobec sprawców przemocy oraz zwrócenie uwagi społeczności lokalnej na zjawisko przemocy w rodzinie.

Określenie i jasne zdefiniowanie przemocy w rodzinie nie jest łatwe. Na potrzeby Programu, przy definiowaniu przemocy domowej, zwraca się uwagę na najbardziej charakterystyczne jej wyznaczniki z punktu widzenia polityki społecznej. Najbardziej odpowiednią jest definicja zawarta w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, która przemoc w rodzinie definiuje jako jednorazowe albo powtarzające się, umyślnie działanie lub zaniechanie, naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

Zjawisko przemocy nie jest jednoznaczne. Wyróżniamy kilka rodzajów przemocy i każdy z nich ma swoje charakterystyczne wyznaczniki, chociaż wiele elementów jest wspólnych, chociażby to, że każda forma przemocy powoduje ból, cierpienie, zawsze narusza prawa i dobra osobiste ofiary i jest intencjonalna. Przemoc ogranicza się do pięciu podstawowych rodzajów. Jest to przemoc fizyczna, przemoc psychiczna, przemoc seksualna, przemoc ekonomiczna i zaniedbanie.

Przemoc fizyczna - każde agresywne zachowanie skierowane przeciwko ciału ofiary, mogące prowadzić do bólu oraz fizycznych obrażeń (m.in. popychanie, obezwładnianie, szarpanie, policzkowanie, uderzanie pięścią, kopanie, duszenie, rzucanie przedmiotami, użycie broni).

Przemoc psychiczna - agresywne zachowania, które mają na ogół charakter poniżający lub budzący poczucie zagrożenia i wywołują emocjonalny ból lub cierpienie (m.in. wyśmiewanie, wyzywanie, krytyka, groźby, kontrolowanie i ograniczanie kontaktów z innymi osobami).

Przemoc ekonomiczna - uniemożliwienie dostępu do rodzinnych środków finansowych (np. odbieranie zarobionych pieniędzy, niezaspokajanie materialnych potrzeb rodziny, uniemożliwianie podjęcia pracy).

Przemoc seksualna - wymuszenie pożycia seksualnego lub nieakceptowanych i niechcianych praktyk seksualnych (np. mąż, który stosuje przemoc lub grozi użyciem przemocy, żeby zmusić żonę do stosunku, może zostać skazany za gwałt).

Zaniedbanie - ciągle niezaspokajanie podstawowych potrzeb fizycznych i emocjonalnych.

Poszczególne formy przemocy najczęściej występują w połączeniu z innymi. Osoby, które są krzywdzone fizycznie czy wykorzystywane seksualnie, czują się jednocześnie upokorzone, upośledzone, odarte z godności.

Przemoc domowa może być zarówno skutkiem, jak i przyczyną dysfunkcji w rodzinie, jest poważnym zaburzeniem funkcjonowania rodziny, prowadzącym do naruszeń norm moralnych i prawnych. Skutki przemocy u dorosłych ofiar oraz dzieci są wielowymiarowe, często na całe życie: począwszy od charakteryzującego ofiary zespołu stresu pourazowego, poprzez choroby psychosomatyczne i psychiczne, nerwice lękowo – depresyjne, po różnego rodzaju zaburzenia zachowania, w tym szczególnie niebezpieczne dla otoczenia zachowania agresywne, a także uzależnienia. Przemoc domowa jest często problemem ukrytym. Nadal wiele ofiar zaprzecza istnieniu problemu w ich środowisku. Wynika to z wielu aspektów, takich jak wstyd, bezradność, nieufność, obawy o własne życie i zdrowie. Ofiara przemocy potrzebuje dużo czasu, aby odbudować świadomość swojej wartości, jeśli przez lata była poniżana i wykorzystywana. Niektórym ofiarom udaje się samodzielnie przeciwstawić sprawcy, większość jednak potrzebuje pomocy innych. W związku z tym, skuteczne przeciwdziałanie przemocy domowej wymaga współpracy i współdziałania placówek zajmujących się pomocą rodzinie i dziecku oraz służb odpowiedzialnych za nasze bezpieczeństwo. Współpraca dotyczyć powinna wszystkich aspektów problemu, poczynając od jego diagnozy, poprzez odpowiednie interwencje, a następnie łagodzenie i terapię urazowych skutków domowego znęcania.

II. Skala i diagnoza problemu przemocy na terenie Gminy Rzepin.

Na podstawie badań przeprowadzonych przez CBOS wynika, że ogółem 23% dorosłych Polaków deklaruje, że padło ofiarą przemocy. Co dziesiąty (10%) doświadczył agresji na ulicy, ale nie w pobliżu domu, natomiast co czternasty (7%) – w najbliższej okolicy miejsca zamieszkania. W domu z aktami przemocy spotkało się 6% dorosłych. Co dwudziesty (5%) padł ofiarą przemocy w lokalu gastronomicznym – restauracji, kawiarni, na dyskotecę. Mniej liczne grupy doświadczyły agresji w pracy bądź w szkole, w środkach komunikacji lub w jakimś innym miejscu (po 3%). Mężczyźni znacznie częściej niż kobiety przyznają, że zdarzyło im się paść ofiarą agresji (odpowiednio: 28% i 18%). Większość dorosłych (68%) przyznaje, że w ich domach zdarzają się różnego rodzaju konflikty, sprzeczki lub awantury.

Poniżej zostały przedstawione statystyki dotyczące przemocy domowej:

- liczba interwencji domowych – **49**
- interwencje dotyczące przemocy w rodzinie – **49**
- liczba ofiar w rodzinie (ogółem) – **61**, w tym **53** kobiety, **7** mężczyzn oraz **1** nieletni w przedziale 13-18 lat
- liczba sprawców przemocy domowej – **52** osoby, w tym **3** kobiety, **49** mężczyzn
- liczba sprawców przemocy domowej pod wpływem alkoholu – **37** osób, w tym **2** kobiety i **35** mężczyzn

W związku z procedurą „Niebieskich Kart” w 2011 roku podjęto współpracę i sporządzono ogółem 137 wniosków, w tym:

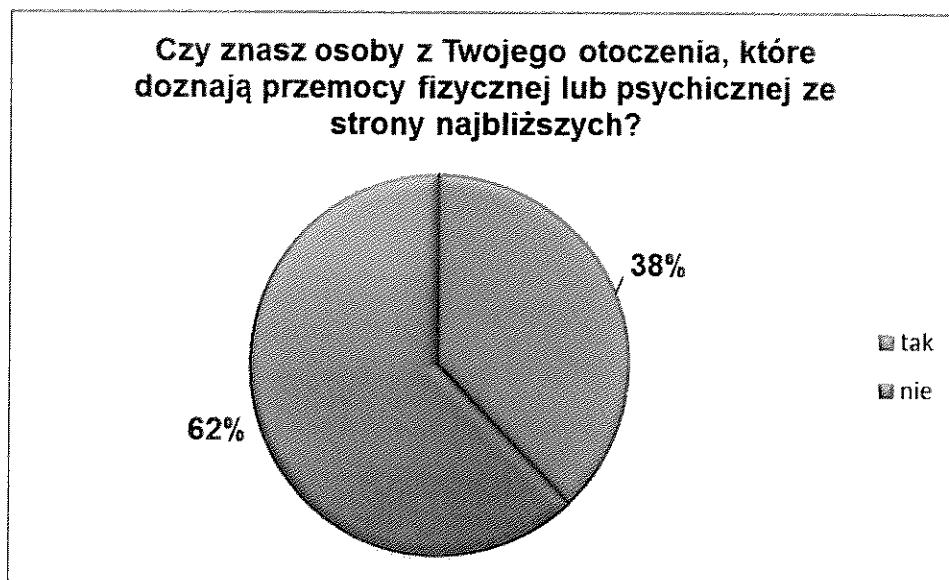
- **49** skierowano do Ośrodków Pomocy Społecznej
- **29** skierowano do Komisji Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- **0** skierowano do Placówek Służby Zdrowia
- **0** skierowano do Placówek Szkolno-Wychowawczych
- **0** skierowano do Sądów i Prokuratury
- **25** do innych instytucji i organizacji
- **34** - inne

Zbadanie zjawiska przemocy jest dość trudne. Często bowiem ofiary agresji nie przyznają się do tego, co może być spowodowane, między innymi, racjonalizacją, usprawiedliwianiem sprawców, obwinianiem siebie. Przemoc, zarówno ta fizyczna, jak i psychiczna, jest zjawiskiem dość powszechnym w polskiej społeczności, o czym świadczą wyniki CBOS cytowane wyżej.

W diagnozie przeprowadzonej na terenie gminy Rzepin zostało przede wszystkim zbadane zjawisko przemocy w rodzinie i stosowanie jej w stosunku do dzieci, oraz skala zjawiska w gminie Rzepin.

Znajomość osób, które doświadczają przemocy, zarówno fizycznej, jak i psychicznej ze strony najbliższych.

Przeważają respondenci, którzy nie znają takich osób (62%) w porównaniu do respondentów, którzy znają osoby doświadczające przemocy (38%). Wystąpiły pewne różnice między płaciami – 43% kobiet oraz 30% mężczyzn zna takie rodziny.

Skala zjawiska przemocy zdaje się być dość poważna, jeśli weźmie się pod uwagę, że istnieją osoby, które doświadczają przemocy, natomiast nikt o tym nie wie. Przemoc w rodzinie jest poważnym problemem społecznym, jak widać obecnym również w gminie Rzepin.

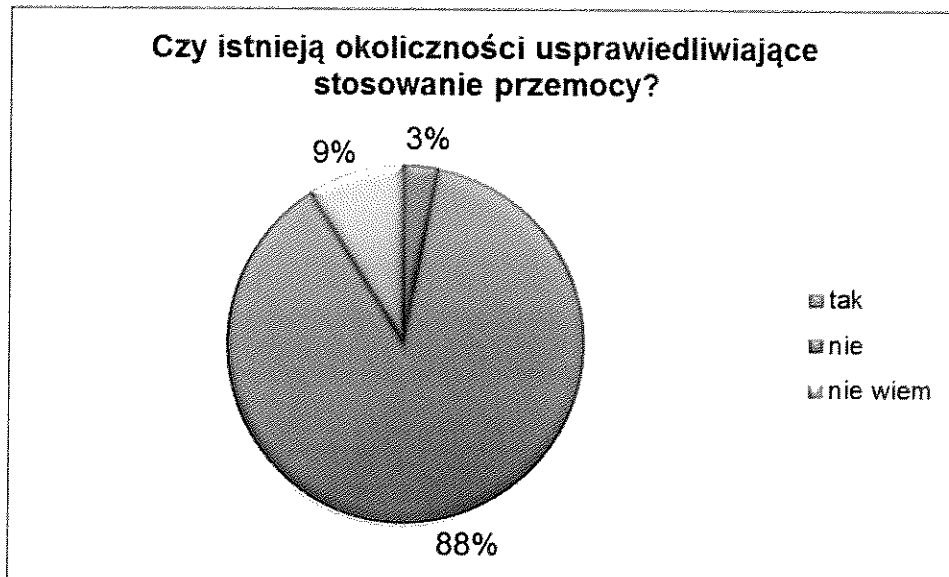
Wiedza ankietowanych na temat, gdzie należy się zgłosić, do kogo udać, jeśli mają wiadomość o osobie, która jest ofiarą przemocy.

Większość badanych - 70%, posiada taką wiedzę, pozostałe 30% należałoby poddać edukacji w tej kwestii. Istnieją wahania co do płci; kobiety częściej (72%) niż mężczyźni (67%) deklarują, że posiadają taką wiedzę.

Rysuje się obraz społeczności dobrze poinformowanej. Warto ponadto dodać, iż do sprawnego funkcjonowania społeczeństwa obywatelskiego nie wystarczy sama wiedza, lecz również działanie. Deklaracja o znajomości osób i instytucji nie jest równoznaczna z podjęciem działania na rzecz ofiary przemocy.

Postawa badanych względem przemocy. Czy istnieją jakieś specjalne okoliczności, warunki, które mogłyby usprawiedliwiać stosowanie przemocy.

Zdecydowana większość zaprzeczyła temu stwierdzeniu (88%), 9% badanych nie miało zdania, natomiast 3% ankietowanych uznało możliwość takich warunków.

Zdecydowana większość badanych odrzuciła koncepcje usprawiedliwiania stosowania przemocy specjalnymi, nietypowymi okolicznościami, co jest pozytywną informacją.

Postawa mieszkańców co do stosowania kar fizycznych i przemocy względem dzieci.

Stosowanie kar fizycznych względem dzieci jest tematem dość kontrowersyjnym. Dnia 1 sierpnia 2010 roku weszła w życie nowelizacja ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, która przewiduje całkowity zakaz stosowania kar cielesnych wobec dzieci. Badając postawy mieszkańców gminy Rzepin względem tego tematu, poprosiliśmy ich o zaopiniowanie stwierdzeń, jako zgodnych, lub niezgodnych z ich przeświadczeniem.

„Dziecko powinno bać się rodziców, to ułatwia posłuszeństwo i szacunek.”

Tak – 7% Nie – 93%

	Kobiety	Mężczyźni
Tak	9%	5%
Nie	91%	95%

Większość badanych nie zgadza się ze stwierdzeniem, że dziecko powinno bać się rodziców. Badani mężczyźni nieco częściej niż badane kobiety, nie zgadzali się z tym stwierdzeniem. Jest wiele innych sposobów na wzbudzenie szacunku i wymaganie posłuszeństwa. Rodzice powinni posiadać autorytet wynikający z wiedzy, postawy, zachowania, a nie z przewagi fizycznej.

„Surowe traktowanie hartuje dziecko i pozwala lepiej radzić mu sobie w życiu.”

Tak – 15% Nie - 85%

	Kobiety	Mężczyźni
Tak	9%	23%
Nie	91%	77%

W tym przypadku podobnie większość badanych nie uważa surowego traktowania jako źródła sukcesu w dorosłym życiu dziecka. Niepokoi informacja, że blisko jedna czwarta (23% badanych) mężczyzn sądzi, że dzieci należy surowo wychowywać.

„Dobrze, że stosowanie kar fizycznych jest zakazane prawem.”

Tak – 53% Nie – 47%

	Kobiety	Mężczyźni
Tak	67%	35%
Nie	33%	65%

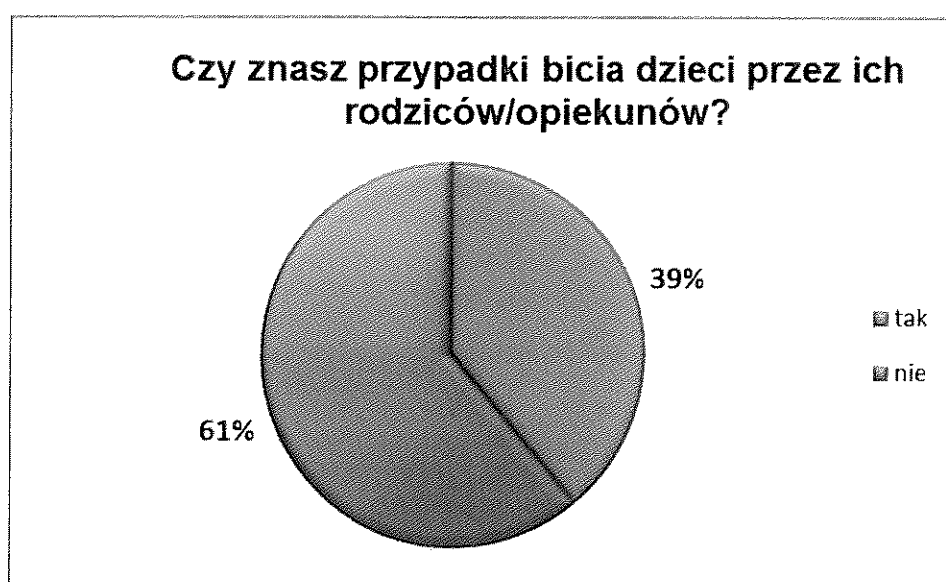
W tym miejscu przypomina się gorącą dyskusję na temat przysłowiowego „klapsa” i jego konieczności / skuteczności / słuszności. **Ponad połowa badanych popiera prawo zakazu karania w sposób fizyczny.** Występują różnice w odpowiedziach w zależności od płci. Kobiety (67%) częściej niż mężczyźni (35%) popierają zakaz stosowania kar fizycznych wobec dzieci.

„Stosowanie kar fizycznych w stosunku do dzieci jest dobrą metodą wychowawczą.”

Tak – 11% Tak, czasami – 25% Nie – 64%

	Kobiety	Mężczyźni
Tak	0%	7%
Tak, czasami	28%	53%
Nie	72%	40%

W tym pytaniu widać różnicę między odpowiedziami kobiet i mężczyzn. Kobiety częściej niż mężczyźni są przeciwne traktowaniu kar fizycznych jako dobrej metody wychowawczej. Ponad połowa mężczyzn z gminy Rzepin zgadza się z opinią, że bywają sytuacje, gdzie dziecku trzeba dać klapsa.

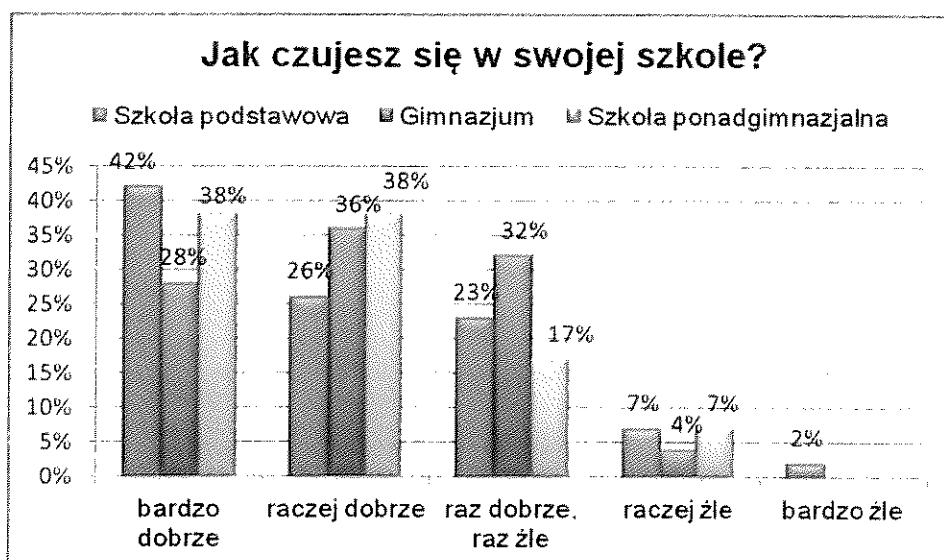

Ponad połowa mieszkańców gminy Rzepin nie uznaje stosowania kar fizycznych za dobrą metodę wychowawczą oraz jest przeciwna jej używaniu. Zdecydowana większość respondentów nie uważa, że istnieją okoliczności, które usprawiedliwiałyby stosowanie przemocy. Dobrą informacją jest to, że większość badanych zna osoby i instytucje, do których należy się udać, aby zgłosić stosowanie przemocy.

Dzieci i młodzież a zachowania przemocowe

Zjawisko przemocy w środowisku młodych ludzi staje się problemem coraz bardziej aktualnym i wymagającym podjęcia odpowiednich rozwiązań. Poziom agresywności dorastającej młodzieży wzrasta, liczne są również akty przemocy dokonywane przez dzieci i młodzież wobec ich rówieśników. Agresja ujawniająca się w szkole często ma swoje źródła w przemocy domowej, kiedy rodzice uczą swoje dzieci niewłaściwych wzorców reagowania i wchodzenia w kontakty z innymi ludźmi. Przeprowadzone ankiety na terenie Rzepina pozwalają przyjrzeć się dokładniej nasileniu zjawiska agresji w środowisku szkolnym, a także przeanalizować postawy wychowawcze rodziców wobec własnych dzieci.

Podstawowym pytaniem, jakie zostało skierowane do uczniów szkół w gminie była kwestia tego, **jak czują się oni na terenie szkoły**. Analiza odpowiedzi pozwala ocenić, w jakim stopniu uczniowie postrzegają szkołę jako środowisko im przyjazne. Z uzyskanych odpowiedzi wynika, że zdecydowana większość uczniów ze wszystkich grup wiekowych uznaje szkołę jako miejsce, w którym czują się dobrze lub raczej dobrze. Bardzo złe bądź złe samopoczucie w szkole deklaruje 9% uczniów szkół podstawowych, 4% gimnazjalistów oraz 7% uczniów szkół ponadgimnazjalnych. **Stosunek do szkoły w gminie jest zdecydowanie bardziej pozytywny niż ten uzyskany na podstawie badań ogólnopolskich.** Diagnoza szkolna przeprowadzona w 2009 roku w ramach programu „Szkoła bez przemocy” wykazała, że wśród uczniów różnych typów szkół (szkoły podstawowe, gimnazja, szkoły ponadgimnazjalne) pozytywny stosunek do szkoły deklarowało 34,8% uczniów, a negatywny aż 37%. W gminie Rzepin uczniowie w przeważającej części czują się dobrze w swojej szkole, odpowiedzi związanych ze złym samopoczuciem w szkole udzielił niewielki odsetek uczniów.

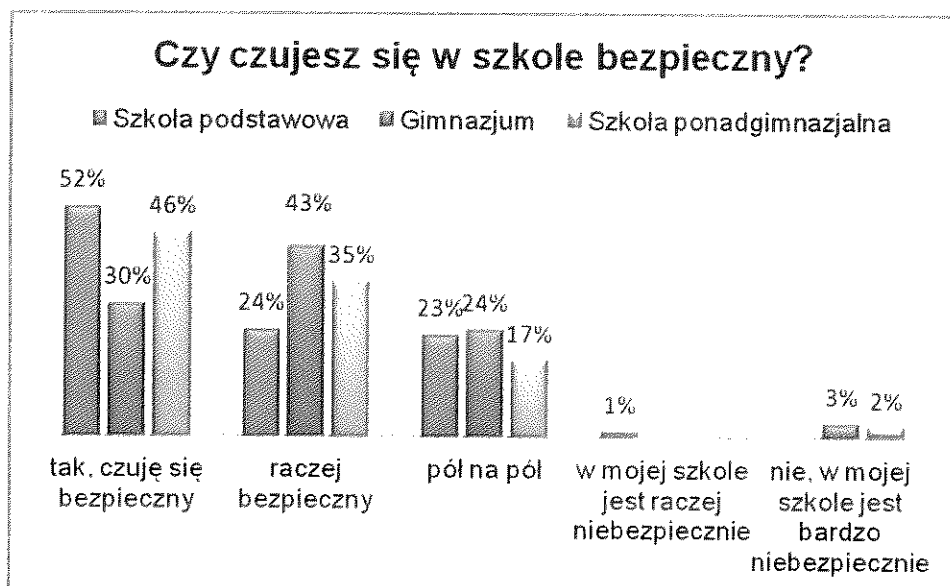

Chcąc sprawdzić rodzaje problemów, jakie mogą pojawiać się w środowisku szkolnym, **zapytano dzieci i młodzież o częstotliwość kontaktów z pedagogiem** szkolnym i powody ewentualnych wizyt. Większość uczniów miało kontakt z pedagogiem tylko w ramach zajęć - 55% w szkołach podstawowych, 52% w gimnazjach i 66% w szkołach ponadgimnazjalnych. We wszystkich analizowanych grupach odsetek osób spotykających się z pedagogiem poza zajęciami był niewielki (14% uczniów szkół podstawowych, 20% gimnazjalistów oraz 12% uczniów szkół ponadgimnazjalnych). Bardzo istotne w tym kontekście jest dopytanie o przyczyny spotkań z pedagogiem, gdyż nie zawsze muszą się one wiązać z niewłaściwym zachowaniem uczniów na obszarze szkoły. Wśród przyczyn podawanych przez uczniów szkół podstawowych znalazły się kłótnie, rozmowy o stypendium. Gimnazjaliści spotykali się z pedagogiem w celach organizacyjnych. Poniższa tabela przedstawia odpowiedzi badanych uczniów na ten temat.

Tab. Częstotliwość wizyt u pedagoga szkolnego.

Jak często masz kontakt z pedagogiem szkolnym i z jakiego powodu?	Szkoła podstawowa	Gimnazjum	Szkoła ponadgimnazjalna
Tylko w ramach zajęć szkolnych	55%	52%	66%
Raz w tygodniu lub częściej	4%	9%	4%
Co najmniej raz w miesiącu	3%	1%	-
Raz na 2,3 miesiące	1%	-	4%
Raz w semestrze szkolnym	6%	10%	4%
Nigdy nie miałem kontaktu	31%	28%	22%

Jeżeli chodzi o poczucie bezpieczeństwa na terenie szkoły, bezpiecznie lub raczej bezpiecznie w szkole czuje się 76% uczniów szkół podstawowych, 73% gimnazjalistów oraz 81% uczniów szkół ponadgimnazjalnych, co wskazuje, że poczucie bezpieczeństwa w szkole jest podobne we wszystkich grupach wiekowych. Raczej niebezpiecznie lub niebezpiecznie czuje się 1% uczniów szkół podstawowych, 3% gimnazjalistów oraz 2% szkół ponadgimnazjalnych. Zdecydowana większość badanych uczniów na terenie Rzepina wydaje się czuć bezpiecznie w środowisku szkolnym.

W tym miejscu można przejść do bezpośrednich pytań o akty agresji i przemocy, z jakimi spotykali się młodzi ludzie na terenie szkoły i poza jej obszarem. W dzisiejszych czasach rosnąca agresja w środowisku dzieci i młodzieży staje się problemem narastającym i wymagającym podjęcia aktywnych działań, umożliwiających zwiększenie bezpieczeństwa młodych ludzi.

Tab. Częstość obserwowania zjawisk przemocy na terenie szkoły.

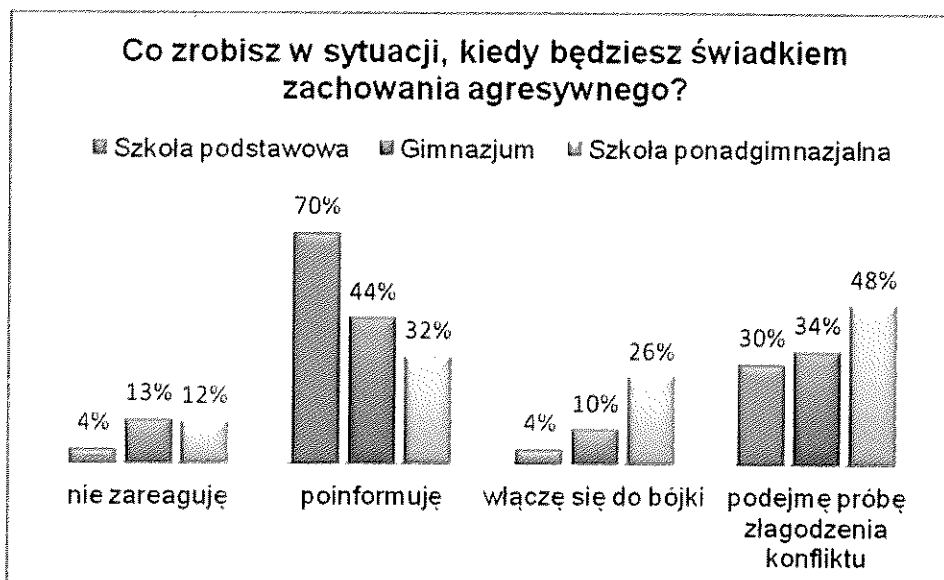
Jak często obserwujesz zjawiska przemocy w szkole?	Szkoły podstawowe	Gimnazjum	Szkoły ponadgimnazjalne
Bardzo często	14%	9%	4%
Często, kilka razy w tygodniu	17%	6%	2%
Kilka razy w miesiącu	27%	27%	28%
Rzadko	31%	52%	52%
Nie obserwuję wcale	11%	6%	14%

W przypadku pytania o częstotliwość obserwowania zjawisk przemocy na terenie szkoły, na bardzo częsty i częsty kontakt z takimi sytuacjami wskazało 31% uczniów szkół podstawowych, 15% uczniów szkół gimnazjalnych oraz 6% uczniów szkół ponadgimnazjalnych. W szkolnej diagnozie ogólnopolskiej z 2009 roku 33% uczniów deklaroowało, że przemoc jest poważnym problemem w ich szkołach. Wyniki w gminie są niższe niż te uzyskane w diagnozie ogólnopolskiej. Rezultaty te wskazują, że przemoc jest zjawiskiem umiarkowanie rozpowszechnionym w szkołach w Rzepinie i występuje w różnym nasileniu we wszystkich grupach wiekowych. Jednocześnie warto dodać, że 20% uczniów szkół podstawowych, 18% uczniów gimnazjum oraz 12% uczniów szkół ponadgimnazjalnych

deklaruje, że są w szkole uczniowie, których się boją. Uczniowie wszystkich szkół boją się średnio 6 uczniów.

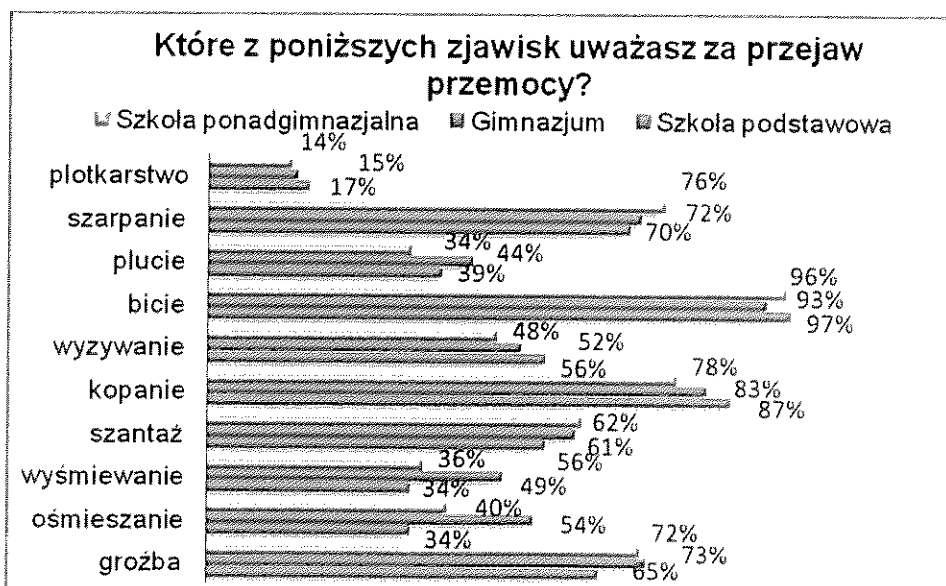
Uczniowie pytani byli również o to, czy sami stali się kiedyś ofiarami przemocy. Nie było tutaj rozróżnienia na to, czy przemoc miała miejsce w środowisku domowym, szkolnym czy też w innych okolicznościach. **Do bycia ofiarą przemocy przyznało się 25% uczniów szkół podstawowych, 32% uczniów gimnazjum oraz 21% uczniów szkół ponadgimnazjalnych.** Jednocześnie do znajomości osoby z otoczenia, która doświadcza przemocy ze strony rodziny lub otoczenia rówieśniczego, przyznaje się 19% dzieci ze szkół podstawowych, 51% gimnazjalistów oraz 27% uczniów szkół ponadgimnazjalnych.

Postawy uczniów wobec zachowań przemocowych można zanalizować na podstawie reakcji, jaką przyjęliby w sytuacji bycia świadkiem przemocy. **4% uczniów szkół podstawowych, 13% gimnazjalistów i 12% uczniów szkoły ponadgimnazjalnej deklaruje, że nie zareagowałoby na akt przemocy dokonywany w ich obecności.** Trudno stwierdzić jednak, czy taka postawa wynikałaby z lęku czy też z obojętności wobec zjawiska agresji. Pozytywna informacja wiąże się ze znaczącą ilością uczniów deklarującą poinformowanie innej osoby (głównie na poziomie szkoły podstawowej) oraz podjęcie próby złagodzenia konfliktu (szkoły podstawowe, gimnazjalne i ponadgimnazjalne). Niepokojący jest wskaźnik uczniów szkół ponadgimnazjalnych, którzy deklarowali włączenie się do bójki – 26% oraz odsetek uczniów szkół gimnazjalnych, którzy zareagowałiby w ten sposób – 10%. Należy wziąć pod uwagę, że może on być wyrazem chęci pozowania niż dowodem prawdziwych intencji.

Zapytaliśmy również młode osoby, kogo powiadomią, jeżeli będą świadkami lub ofiarami przemocy. Istniała możliwość zaznaczenia kilku odpowiedzi. Badani uczniowie bardzo często wskazywali na wychowawcę, nauczyciela, dyrektora, czy też pedagoga (86% uczniów szkół podstawowych, 52% gimnazjalistów, 46% uczniów szkół ponadgimnazjalnych). Wszystkie grupy wskazywały również często rodziców (49% uczniów szkół podstawowych, 52% gimnazjalistów, 35% uczniów szkół ponadgimnazjalnych). Wraz z wiekiem badani coraz częściej deklarowali chęć zwrócenia się do kolegów (13% uczniów szkół podstawowych, 28% gimnazjalistów oraz 29% uczniów szkół ponadgimnazjalnych). Policję wskazało 15% uczniów szkół podstawowych, 17% gimnazjalistów oraz 12% uczniów szkół ponadgimnazjalnych. Warto zaznaczyć, że wśród badanych młodych mieszkańców Rzepina były też osoby, które nie powiadomiłyby nikogo o przemocy. Odpowiedziało w ten sposób 11% gimnazjalistów oraz 15% uczniów szkół ponadgimnazjalnych.

Sprawdzając świadomość uczniów o formach, jaką mogą przyjmować zachowania przemocowe, zadano następujące pytanie: *Które z poniższych zjawisk uważasz za przejaw przemocy?* Każdy badany mógł zaznaczyć kilka odpowiedzi. **Z odpowiedzi wynika, że część uczniów nie uznaje agresji werbalnej w postaci, wyzywania, wyśmiewania bądź ośmieszania za formy zachowań przemocowych.** Przemoc może w potocznej świadomości kojarzyć się głównie z agresją fizyczną. Niezwykle ważne jest uświadamianie młodym ludziom, że istnieje także przemoc psychiczna, równie negatywnie, jak przemoc fizyczna, oddziałująca na ludzi, której z całą stanowczością należy się przeciwstawiać, jak i reagować na każdy przejaw braku szacunku i nietolerancji.

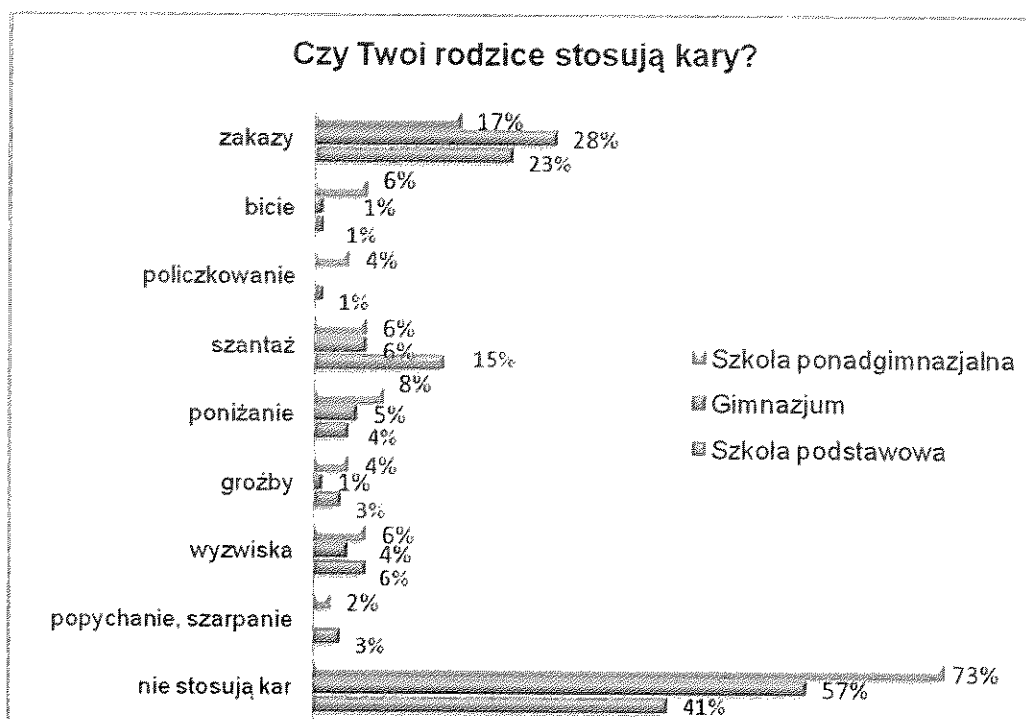
Badania koncentrowały się również na relacjach młodych ludzi z rodzicami i postawach wychowawczych rodziców wobec własnych dzieci. 93% uczniów szkół podstawowych oceniło swoje relacje z rodzicami jako dobre lub raczej dobre, odsetek ten jest zbliżony wśród starszych uczniów - 96% w szkołach gimnazjalnych oraz 86% uczniów w szkołach ponadgimnazjalnych. Załedwie 1% gimnazjalistów i 6% uczniów szkół ponadgimnazjalnych oceniło swoje relacje z rodzicami jako raczej złe. Dzięki utrzymywaniu dobrych relacji dzieci z rodzicami, dom rodzinny staje się bezpiecznym miejscem dla młodej osoby.

Tab. Jakość relacji uczniów z rodzicami

Jak oceniasz swoje relacje z rodzicami?	Szkoły podstawowe	Gimnazjum	Szkoły ponadgimnazjalne
Bardzo dobre	86%	68%	65%
Raczej dobre	7%	28%	21%
Raz dobre, a raz złe	7%	3%	8%
Raczej złe	-	1%	6%

Uczniów, oceniających swoje relacje jako mniej satysfakcjonujące, poproszono o ocenę, czego oczekiwaliby od rodziców, **aby relacje te uległy poprawie. Uczniowie gimnazjów oraz szkół ponadgimnazjalnych najczęściej wskazywali na większą liczbę szczerých rozmów (16% gimnazjalistów i 18% uczniów szkół ponadgimnazjalnych).** Uczniowie szkół podstawowych wskazywali najczęściej na potrzebę okazywania sobie uczuć (14% uczniów z tej grupy wiekowej w porównaniu do 11% gimnazjalistów oraz 17% uczniów szkół ponadgimnazjalnych).

W odniesieniu do postaw wychowawczych rodziców, w ankiecie pojawiło się pytanie o stosowanie kar wobec dzieci i formę, jaką ewentualne kary przybierają. Odpowiedzi uczniów zostały przedstawione na poniższym wykresie. Każdy badany mógł zaznaczyć kilka odpowiedzi.

Na podstawie otrzymanych rezultatów można stwierdzić, że istnieje znaczny odsetek rodziców nie stosujących kar wobec własnych dzieci. W szkołach podstawowych wyniósł on 41%, w gimnazjach 57%, a w szkołach ponadgimnazjalnych 73%. Z jednej strony brak stosowania kar w wychowaniu dzieci może świadczyć o braku konieczności takich zachowań bądź łagodnej i liberalnej postawie rodziców. Z drugiej strony może być również dowodem zbyt pobłażliwych zachowań rodziców w sytuacji, kiedy pewne rodzaje kar (w postaci pozbawienia przywilejów) wydają się potrzebne w procesie wychowania dzieci. Do stosowania przez rodziców kar fizycznych w postaci bicia przyznało się 1% uczniów szkół podstawowych, 1% gimnazjalistów oraz 6% uczniów szkół podstawowych. Stosunkowo niewiele młodych mieszkańców Rzepina deklaroowało w naszych badaniach doznawania przemocy psychicznej w postaci szantażu, poniżania czy wyzywisk.

Jedno z pytań dotyczyło częstotliwości kontaktowania się rodziców ze szkołą. Uzyskane odpowiedzi niekoniecznie muszą odzwierciedlać skalę istniejących problemów, gdyż w niektórych sytuacjach rodzice nie interesują się problemami swoich dzieci i unikają kontaktu ze szkołą. Rozkład wyników został zamieszczony w poniższej tabeli.

Tab. Częstość kontaktów rodziców ze szkołą.

Moi rodzice, opiekunowie kontaktują się ze szkołą:	Szkoły podstawowe	Gimnazjum	Szkoły ponadgimnazjalne
Bardzo często	14%	2%	4%
Często	34%	48%	46%
Rzadko	45%	45%	46%
W ogóle	7%	5%	4%

We wszystkich grupach wiekowych blisko połowa uczniów wskazała na stosunkowo rzadkie kontakty rodziców ze szkołą. 7% rodziców uczniów szkół podstawowych, 5% rodziców uczniów szkół gimnazjalnych i 4% rodziców uczniów ponadgimnazjalnych nie kontaktuje się ze szkołą w ogóle.

Podsumowując wyniki diagnozy należy stwierdzić, że przemoc jest problemem środowiskowym. 38% dorosłych ankietowanych przyznało, że zna osobę ze swojego środowiska doświadczającą przemocy fizycznej lub psychicznej. Ponadto 39% respondentów zna przypadki bicia dzieci przez ich rodziców czy opiekunów. Natomiast analiza postaw wychowawczych mieszkańców gminy Rzepin wykazała, że w większości nie uznają specjalnych okoliczności, które usprawiedliwiałyby stosowanie przemocy. Te wyniki mogą być wskaźnikiem właściwych postaw rodzicielskich wobec wychowania młodych ludzi, w którym przemoc nie powinna mieć miejsca. Warto jednak zaznaczyć, że 65% badanych mężczyzn nie popiera regulacji prawnych zakazujących stosowania kar fizycznych. Pozytywnym zjawiskiem zaobserwowanym w badaniach jest również wysoka świadomość mieszkańców związana z istnieniem osób i instytucji, do których należy zgłosić się w przypadku stosowania przemocy. 70% badanych mieszkańców deklarowało, że posiada wiedzę na ten temat.

Umiarkowanym problemem w gminie Rzepin są przypadki agresji i przemocy, z jakimi młodzi ludzie spotykają się w środowisku szkolnym i pozaszkolnym. Ich poziom jest jednak niższy od poziomu obliczonego na podstawie badań ogólnopolskich. Większość młodych ludzi oceniła także swoje relacje z rodzicami jako pozytywne, co wskazuje na korzystną atmosferę wychowawczą i przyjazne środowisko domowe panujące w rodzinach na obszarze gminy Rzepin. Zdecydowana większość badanych uczniów ze wszystkich grup wiekowych deklarowała, że zareagowałoby w sytuacji bycia świadkiem zachowania agresywnego, co jest pozytywnym zjawiskiem i pokazuje, że młodzi ludzie nie są obojętni wobec zjawiska agresji. 4% uczniów szkół podstawowych, 13% gimnazjalistów oraz 12% uczniów szkoły ponadgimnazjalnej deklarowało, że w sytuacji bycia świadkiem zachowania agresywnego nie zareaguje, natomiast 10% uczniów szkół gimnazjalnych oraz aż 26% uczniów szkół ponadgimnazjalnych deklarowało włączenie się do bójki. Uzyskane odpowiedzi świadczą o konieczności kształtowania u młodych ludzi właściwych postaw wobec zjawisk związanych z przemocą, które pomogą aktywnie jej przeciwdziałać.

III. Cel główny i cele szczegółowe Programu

Celem głównym Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Rzepin na lata 2012 - 2014 jest zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie poprzez spójne działanie wszystkich służb oraz zminimalizowanie prawdopodobieństwa wystąpienia aktów przemocy poprzez podniesienie świadomości społecznej.

1. Główny cel będzie realizowany poprzez następujące cele szczegółowe:

1. Podniesienie świadomości i wrażliwości społecznej poprzez profilaktykę i edukację w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
2. Zwiększenie dostępności pomocy rodzinom, w których stosowana jest przemoc, a w szczególności zwiększenie skuteczności ochrony ofiar przemocy w rodzinie
3. Zintegrowanie środowisk i działań na rzecz ograniczania zjawiska przemocy w rodzinie.
4. Zwiększenie kompetencji pracowników służb realizujących zadania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
5. Zwiększenie skuteczności i dostępności pomocy (psychologicznej, terapeutycznej, socjalnej) ale osób doznających przemocy.
6. Działania profilaktyczne promujące styl wychowania dzieci bez przemocy.
7. Zwiększenie dostępności i skuteczności działań interwencyjnych i oddziaływań korekcyjnych wobec sprawców przemocy domowej.

2. Działania:

1. Organizacja akcji informacyjnej w celu podnoszenia poziomu wiedzy mieszkańców Gminy na temat przemocy domowej.
2. Systematyczne podnoszenie wiedzy na ww. temat, w szczególności wśród nauczycieli i pedagogów szkolnych, służb społecznych, służby zdrowia, członków gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych.
3. Opracowanie przystępnych informacji na temat procedur ochrony prawnej i wsparcia psychicznego dla ofiar przemocy oraz świadków przemocy w rodzinie.
4. Ułatwianie dostępu do podstawowych informacji z zakresu przeciwdziałania przemocy.
5. Diagnoza ilościowa i jakościowa zjawiska przemocy w gminie.

6. Utworzenie gablot informacyjnych oraz systematyczne aktualizowanie umieszczonych tam informacji, rozpowszechnianie broszur i ulotek dotyczących zjawiska przemocy.
7. Rozpowszechnianie w lokalnym środowisku programów profilaktycznych.
8. Organizowanie konferencji, kampanii i debat społecznych.
9. Organizowanie pogadek, zajęć edukacyjnych dla dzieci.
10. Prowadzenie dla dzieci i młodzieży zajęć wychowawczych i informacyjno – edukacyjnych (placówki oświatowe).
11. Prowadzenie warsztatów umiejętności wychowawczych i konsultacji dla rodziców.
12. Rozpowszechnianie materiałów edukacyjnych upowszechniających problematykę przemocy.
13. Współpraca z instytucjami prowadzącymi ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie.
14. Prowadzenie grup wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie.
15. Oddziaływanie na sprawców przemocy w rodzinie.
16. Pomoc psychologiczna dla dzieci, które są ofiarami przemocy w rodzinie.
17. Wszelkie inne działania mogące przyczynić się do powstrzymania przemocy w rodzinie, nieujęte w niniejszym programie.
18. Funkcjonowanie Zespołu interdyscyplinarnego do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
19. Udział w ogólnopolskich kampaniach przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

IV. Adresaci Programu

Program jest skierowany do:

- Mieszkańców Gminy Rzepin.
- Osób doświadczających przemocy w rodzinie.
- Sprawców przemocy w rodzinie.
- Świadców przemocy w rodzinie.
- Osób zagrożonych występowaniem przemocy w rodzinie (z tzw. grupy podwyższonego ryzyka).
- Osób i podmiotów zajmujących się realizacją działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

V. Instytucje i organizacje oraz służby włączone do programu

- Urząd Miejski w Rzepinie,
- Ośrodek Pomocy Społecznej,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Komisariat Policji w Rzepinie,
- Dyrektorzy wraz z kadrami pedagogicznymi szkół podstawowych, gimnazjów, średnich oraz przedszkoli,
- Stowarzyszenia, organizacje pozarządowe, parafie,
- Placówki profesjonalnie zajmujące się profilaktyką i terapią uzależnień
- Służba zdrowia

VI. Realizatorzy i źródła finansowania Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2012 - 2014.

1. Źródłem finansowania zadań Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Rzepin na lata 2012 – 2014 będą środki pochodzące z budżetu gminy oraz środki pozyskane z innych źródeł.
2. Realizatorem Programu jest Urząd Miejski w Rzepinie przy współpracy z Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Rzepinie.